

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1634/2540

นายกำลุน สมทบบุรณะ โจทก์ นายวิศิษฐ์ อาริวัฒนสมบัติ กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1055, ป.พ.พ. มาตรา 1061, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยที่ 1 จ่ายเงินส่วนแบ่งให้แก่โจทก์ไม่ครบตามสิทธิในส่วนจำนวนค่าหุ้นที่โจทก์ยังมีอยู่ เมื่อหุ้นส่วนมีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการที่จะนำเอาที่ดินที่ซื้อมาขายเอากำไรแต่เพียงอย่างเดียว เมื่อมีการขายที่ดินที่จัดซื้อไปแล้วหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวย่อมเลิกกันตามนัยแห่ง ป.พ.พ.มาตรา 1055 (3) กรณีมีเหตุที่จะให้โจทก์เรียกให้จำเลยที่ 1 ในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการและจำเลยที่ 2 ผู้ดำเนินการให้มีการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนนำเงินที่ขายได้มาแบ่งให้แก่โจทก์ผู้เป็นหุ้นส่วนได้ ตามบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ.มาตรา 1061 ได้บัญญัติถึงกรณีที่ผู้เป็นหุ้นส่วนอาจตกลงกันได้ในเรื่องการชำระบัญชีกฎหมายจึงได้บัญญัติให้มีการตกลงกันดังกล่าว โจทก์ขอให้จำเลยทำการชำระบัญชี เนื่องจากได้มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของผู้เป็นหุ้นส่วนเสร็จสิ้นกันไปแล้ว ห้างหุ้นส่วนจึงเป็นอันเลิกกันตาม ป.พ.พ.มาตรา 1055 (3) เมื่อโจทก์ขอให้ชำระบัญชีจำเลยไม่ยอมชำระบัญชี แสดงว่าหุ้นส่วนไม่สามารถตกลงกันได้โดยหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โจทก์จึงขอขอบที่จะนำคดีมาสู่ศาลขอให้ศาลตั้งผู้ชำระบัญชีต่อไปได้ อันเป็นกรณีที่โจทก์ต้องใช้สิทธิทางศาล มิใช่เป็นเรื่องที่จะต้องให้หุ้นส่วนร่วมกันจัดตั้งผู้ชำระบัญชีโดยคะแนนเสียงข้างมากเสนอไป ในกรณีที่จะต้องแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีโดยคำสั่งของศาลแล้วศาลย่อมมีอำนาจที่จะแต่งตั้งตัวผู้ชำระบัญชีโดยมีคำสั่งแต่งตั้งได้เองตามที่เห็นสมควรแม้คู่กรณีจะเสนอผู้ใดมาโดยเฉพาะก็ตาม แต่เมื่อศาลเห็นว่าเป็นบุคคลที่ไม่สมควรที่จะได้รับการแต่งตั้ง ศาลอาจแต่งตั้งบุคคลอื่นได้ ที่ศาลอุทธรณ์ให้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ชำระบัญชานั้น ศาลฎีกาสมควรถูกกล่าวไว้เสียให้ชัดแจ้งว่าจะต้องตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีที่สมควรจะเป็นผู้ชำระบัญชี

องค์คณะ

กอบเกียรติ รัตนพานิช · สมมาตร พรหมานุกูล · ชลอ บุญยเนตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1634/2540>